

Vlaamse
Overheid

PERSMEDEDELING VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

Balen, 8 september 2021

Opening vispassage aan de Hoolstmolen in Balen

De Vlaamse Milieumaatschappij heeft met financiële steun van het Visserijfonds een vispassage aangelegd op de Grote Nete aan de Hoolstmolen in Balen. De vispassage zorgt ervoor dat de vissen opnieuw stroomopwaarts kunnen zwemmen van de Noordzee tot hun opwaartse paaiplaatsen in de Grote Nete. Vlaams Minister van Omgeving Zuhal Demir: “Heel wat zoetwatervissoorten zijn bedreigd in hun voortbestaan door vroegere ingrepen op de waterlopen. Hierdoor kunnen vissen niet vrij migreren. Waar mogelijk investeren we daarom in vistrappen en nevengeulen. Hier in Balen wordt nu opnieuw een vismigratieknelpunt opgelost.”

Vispassage

De stuw aan de Hoolstmolen op de Grote Nete hielden de vissen op waardoor er geen vrije migratie mogelijk was. De Grote Nete is een van de prioritaire waterlopen om zo'n migratieknelpunten op te lossen. Katrien Smet van de VMM: “Door de vispassage aan te leggen, krijgen beekvissen zoals het biermpje, de rivierdonderpad, kleine modderkruiper, kopvoorn, serpeling, beekprik, kwabaal, paling ... meer kansen om te herleven in het Netebekken”. Deze visdoorgang helpt om de doelstellingen van de Europese kaderrichtlijn Water en de natuurdoelen van de Europese Habitatrichtlijn te behalen. De vallei van de Grote Nete is een ‘speerpuntgebied’ om binnen het lopend Stroomgebiedbeheerplan de goede ecologische toestand te behalen. Het maakt ook deel uit van Natura 2000, een Europees netwerk van beschermde natuur. De werken kregen financiële steun van het Visserijfonds van het Agentschap Natuur en Bos.

Hoe werkt de vispassage?

Aan de Hoolstmolen werd een bypass gegraven rond het molengebouw. Het hoogteverschil wordt opgevangen door 19 V-vormige bekkentrappen met een hoogte van 8 cm waarover vissen stroomopwaarts kunnen zwemmen. De vispassage stroomt daarbij via een tunnel onder de spaarvijver van de molen en volgt afwaarts van de Hoolstmolenstraat de ligging van de vroegere tweede arm van de Grote Nete.

De inlaatconstructie van de nevengeul krijgt een regelbare afsluitschuif die het waterbeheer, de vismigratie en de werking van de Hoolstmolen optimaal op elkaar afstemt.

Van de Noordzee tot Balen

Begin augustus 2021 startten de werken voor de hermeandering van de Grote Nete rondom de stuw aan het Bels broek in Meerhout. Zodra die afgerond zijn, kunnen vissen vrij migreren van de Noordzee tot helemaal opwaarts in het brongebied van de Grote Nete.

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Meer info over vismigratie op <https://www.vmm.be/water/beheer-waterlopen/vismigratie>

Archeologische begeleiding van de werken

Tijdens de archeologische werfbegeleiding kon de oorspronkelijke functie van het langwerpige waterlichaam naast de molen achterhaald worden. Het gaat om een oude spaarvijver. Ter hoogte van de voormalige connectie met de tweede Netearm werd een afwijkend patroon vastgesteld in de muur. Tijdens de werken werd de vijver geruimd en het historische metselwerk van de muur in ere hersteld.

Verder werd in een voormalige greppel een scherf van Zuid-Limbursg vol-middeleeuws aardewerk aangetroffen, wat de menselijke aanwezigheid in de omgeving in de 13de eeuw kan bevestigen. De vermoedelijke oprichting van de molen wordt ook gesitueerd in die periode.

Kunstwerken in gerecycleerd beton

De betonnen kunstwerken die in dit project werden aangelegd, bestaan uit gerecycleerd beton. Hierbij werd 20 % van de granulaten in het beton vervangen door gerecycleerde granulaten. Hierdoor is er minder ontginning nodig van natuurlijke granulaten en krijgt gerecycleerd slooppuin een nuttig tweede leven.